

[Morten Lange.]

modsatning mellem rige og fattige har aldrig ført til fred, medmindre der blev gjort noget for at udjævne den på hæderlig vis. Også på kortere sigt tror jeg det er af betydning, at der bliver taget fat på spørgsmålet, bl. a. af hensyn til mulighederne for, at det, man kan kalde de fattige landes fascisme, kan blive svækket så meget som muligt. Jeg tror ikke, det er nogen tilfældighed, at vi i dag i Europa i det fascistiske Spanien nok har et af vore mest typiske udviklingslande, og det er ganske betegnende, at muligheden for en frembrydende fascisme hænger sammen med fattigdom og elendighed. Så både på lang og på kort sigt har denne hjælp sit rimelige perspektiv.

Det er også naturligt at diskutere Danmarks mulighed for at gøre en indsats på dette område. Det er selvfølgelig overmåde beklageligt, at vi må sige, at vor tilknytning til NATO naturligvis har gjort det noget vanskeligere for os at gøre så godt et arbejde, som Danmark ellers ville have kunnet gøre. Vor eneste trøst må være den, at i væsentlige dele af udviklingslandene har man ikke opdaget, at vi er medlem af denne sammenslutning, eller tager måske et behersket hensyn hertil. Endnu mere vil vore muligheder blive svækket, hvis vi træder ind i den nye udvikling af NATO-systemet, nemlig fællesmarkedet. Det vil ikke gøre det nemmere for os at gøre en fornuftig indsats over for udviklingslandene. Men vi må trøste os med, som jeg sagde før, at vi stadig er nogenlunde velanskrevet som en ikke-kolonimagt og som ikke-missionerende og formentlig betragtes som en slags halvneutral, og så længe vi kan holde den stilling, går det nogenlunde an. Vigtigt er det også, at vi er klar over, at skal man overhovedet diskutere spørgsmålet om hjælp til udviklingslandene, er Danmark et af de lande, som må yde bidrag. Vi hører trods alt til de 10-20 rigeste lande i verden, og hvis vi ikke skal være med her, bliver det en overordentlig kort liste af lande, der skal deltage i dag.

Naturligvis kan der rejses en hel del indvendinger; det bliver nærmest indvendinger af den art, som siger, at samtidig med at vi må gøre dette, bliver vi nødt til at gøre hint. Man har nævnt fra tid til anden, at

vi selv har et underudviklet område inden for rigets grænser, nemlig Grønland. Nu er Grønland, hvad angår befolkning, som bekendt et meget lille land med kun 30 000 indbyggere, sammenlignet med de måske 100 millioner eller 1 000 millioner, som hele sagen drejer sig om, så jeg synes ikke, vi skal nævne disse to ting sammen. Men det skal siges så klart og tydeligt som muligt, at selvfølgelig skal Grønlands problemer klares, der skal ikke trækkes en eneste klaring af problemerne i Grønland fra, fordi vi skal hjælpe udviklingslandene. De to ting har intet med hinanden at gøre. I dag er det måske endog sådan, at vi kan lære at løse grønlandske problemer ved at deltage i arbejdet for udviklingslandene.

Det kunne også med rimelighed siges, at nok er Danmark et af de rigeste lande i verden, men folkepensionister og mange andre har endnu så usle kår, at der var grund til at ofre adskillige millioner på dem først. Det er afgjort rigtigt, at der er grund til at se på den sag, og at vi bliver nødt til at anstrenge os i de kommende år for at forbedre kårene for mange mennesker her i Danmark; men på den anden side, når vi sammenligner selv den usleste danskers kår, selv de ringeste kår, vi byder danske, med de kår, som folk har i nogle af udviklingslandene, bliver vi klar over, at der er ingen sammenligning.

Der er ingen tvivl om, at den danske befolkning vil forstå det, der med international sprogbrug kan kaldes international solidaritet; hvis man er klar over, at det, der i virkeligheden appelleres til, er en international solidaritetshandling, er jeg ikke i tvivl om, at man vil forstå at træffe den rigtige balance, og så vil man erkende rigtigheden af det, som en gammel finsk forfatter engang formulerede meget klogt; da hans helt i fem år havde blandet bark i brødet, fordi rugen var svedet, og rugen stod det sjette år, medens hans nabos blev svedet af frosten, hed det så: frosten tog vor nabos ager, vi må atter blande bark i brødet! Der er endda ingen, der beder os om at blande bark i brødet i denne anledning, men vi vil måske alligevel ofre lidt koncession på den internationale solidaritet.

Alligevel kan der gøres andre indvendinger. Der er stor fare for, at et sådant hjælpearbejde kan benyttes til politisk påtryk,